

**ГРЕБІНКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
45 СЕСІЯ VIII СКЛИКАННЯ**

РІШЕННЯ

9 липня 2024 року

№ 2707

**Про затвердження Програми корекційної роботи з кривдниками
на території Гребінківської міської територіальної громади
на 2024 -2028 роки**

Керуючись Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про соціальні послуги», «Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами», постановами Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», від 22.08.2018 №654 «Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально – психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі», від 22.08.2018 № 655 «Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі», від 24.02.2021 №145 «Питання Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року», наказом Міністерства соціальної політики України від 01.10.2018 № 1434 «Про затвердження Типової програми для кривдників», з метою забезпечення розбудови системи запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, запровадження комплексних дій та заходів, спрямованих на зменшення масштабу такого явища в межах Гребінківської міської територіальної громади, враховуючи висновок спільного засідання постійних комісій та виконавчого комітету, міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму корекційної роботи з кривдниками на території Гребінківської міської територіальної громади на 2024 -2028 роки, що додається на 11 аркушах (додаток 1).
2. Контроль за виконанням рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань соціального захисту, охорони здоров'я, молоді, фізичної культури та спорту, освіти, культури (Литвиненка С.П.) та заступника міського голови Волошина В.А.

Міський голова

Віталій КОЛІСНІЧЕНКО

Додаток 1
до рішення 45 сесії
Гребінківської міської ради
8 скликання
9 липня 2024 року № 2707

Паспорт Програми корекційної роботи з кривдниками
на території Гребінківської міської територіальної громади
на 2024 -2028 роки

Назва програми	Програма корекційної роботи з кривдниками на території Гребінківської міської територіальної громади на 2024 – 2028 роки
Підстава для розроблення	- Конституція України;- Закони України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про соціальні послуги»;- «Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами»;- постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», від 22.08.2018 №654 «Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально – психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі», від 24.02.2021 №145 «Питання Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року»;- наказ Міністерства соціальної політики України від 01.10.2018 №1434 «Про затвердження Типової програми для кривдників»,- інші нормативно-правові документи.
Ініціатор розроблення програми	Гребінківський міський центр соціальних служб
Розробник програми	Гребінківський міський центр соціальних служб
Координатор виконання програми	Відділ соціального захисту

Відповідальний виконавець Програми	Гребінківський міський центр соціальних служб
Учасники (співвиконавці програми)	Суб'єкти соціальної роботи у сфері профілактики та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, що функціонують на території Гребінківської міської територіальної громади, організації-партнери
Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Програма не потребує фінансування

Програма корекційної роботи з кривдниками
на території Гребінківської міської територіальної громади
на 2024 – 2028 роки

I. Вступ

Результати національних досліджень стверджують, що кожна третя родина в Україні страждає від фізичного насильства, а кожна друга – від психологічного. Жертвами стають як жінки, так і чоловіки, серед яких: члени сім'ї, співмешканці та батьки похилого віку. Крім цього, щороку від 1 до 3 млн. дітей стають свідками чи жертвами домашнього насильства. Насильство існує у всіх соціальних групах, незалежно від рівня доходу, освіти, становища в суспільстві, класових, расових, культурних, релігійних, соціоекономічних аспектів.

У Гребінківській міській територіальній громаді питання протидії домашньому насильству також є дуже актуальним. Так, протягом 2023 року підтверджених випадків домашнього насильства 91 (за 2022 рік-50 випадків), протягом 2023 року внесено термінових заборонних приписів щодо 23 осіб (у 2022 році щодо 12 осіб), на профілактичному обліку з приводу вчинення домашнього насильства у 2023 році перебувало 63 особи (у 2022 році-50 осіб).

Стосовно гендерного розподілу, то у 2023 році від жінок надійшло 230 повідомлень щодо вчинення домашнього насильства , від чоловіків -36, та 12 повідомлень щодо вчинення домашнього насильства від дітей (з них 5 хлопчиків та 7 дівчаток). 6 жінок та 57 чоловіків є кривдниками.

Саме тому, проблема домашнього насильства повинна вирішуватися з огляду на її багатовимірність, базуючись на реальній ситуації в громаді. Уповноважені органи і громадськість зобов'язані протидіяти домашньому насильству, вживаючи заходів для зміни поведінки кривдників, що його вчиняють. Це дуже важливо, адже у випадку розлучення з одними партнерами, кривдники продовжують жорстоке поводження в інших стосунках, з дітьми, близькими та соціальним оточенням.

Робота з кривдниками становить невід'ємну частину діяльності уповноважених органів з протидії домашньому насильству, оскільки допомагає

таким особам осмислити власну насильницьку поведінку, усвідомити її витoki та прояви, змінити свою поведінку. Довготривала корекція поведінки особи, яка вчинила домашнє насильство, не лише допомагатиме налагодити гармонійне життя в межах сім'ї, родини, а й поліпшуватиме майбутнє дітей, які перестануть бути свідками домашнього насильства.

II. Загальні положення

1. Програма корекційної роботи з кривдниками на території Гребінківської міської територіальної громади (далі – Програма) розроблена з метою забезпечення розбудови системи запобігання і протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, запровадження комплексних дій та заходів, спрямованих на зменшення масштабу такого явища в межах Гребінківської міської територіальної громади, відповідно до законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про соціальні послуги», «Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами», постановами Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», від 22.08.2018 №654 «Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально – психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі», від 24.02.2021 №145 «Питання Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року», наказом Міністерства соціальної політики України від 01.10.2018 №1434 «Про затвердження Типової програми для кривдників».

2. Організацію та виконання цієї Програми, її проходження кривдниками забезпечують органи місцевого самоврядування відповідно до вимог статті 28 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

3. Цю Програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр) та пройшли відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі. До реалізації даної програми можуть залучатися практичні психологи, соціальні педагоги та інші фахівці, які пройшли спеціальну підготовку, навчання та мають досвід роботи з особами, що вчиняли насильство в сім'ї та такими, що відносяться до груп ризику щодо вчинення насильства в сім'ї, а також який має базові знання, вміння та навички із соціальної роботи:

- навички ведення випадку;
- проведення інтерв'ю;
- вивчення індивідуальних потреб.

4. Програма передбачає комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

Заходи з організації та забезпечення проходження цієї Програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до

законодавства від суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України.

У разі неприбуття кривдника для проходження цієї Програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

5. У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», інших нормативно-правових актах.

III. Мета Програми

Зміна насильницької поведінки кривдника, формування соціально прийнятних норм і гуманістичних цінностей.

Предметом корекції є поведінка осіб, які чинять домашнє насильство або належать до груп ризику щодо його вчинення.

Об'єктом корекції є кривдники, що направлені на проходження корекційної програми рішенням суду чи за власною ініціативою на строк від трьох місяців до одного року.

IV. Методологічні засади

1. Програму розроблено на засадах когнітивно-поведінкової терапії. Такий підхід широко застосовується в роботі з цільовою групою, він дає змогу проводити когнітивну корекцію та корекцію поведінки особистості та формувати в неї гуманістичні цінності.

Методики когнітивної психології спрямовані на досягнення довгострокових позитивних результатів через зміну когніцій, переконань особистості, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особистості, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини.

2. Характеристика програми:

- цільова група - кривдники;
- кількість діагностичних занять - 4;
- кількість індивідуальних занять - 20;
- кількість групових занять - 9.

3. Форми роботи та тривалість програми:

- діагностування - тривалість - 6 сесій по 1 год або 3 сесії по 2 год; вторинна діагностика за результатами проходження програми - 2 сесії по 1 год або 1 сесія тривалістю 2 год;

- індивідуальна робота - тривалість - 19 сесій по 1 год (максимум 2 год на тиждень); до індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди - 2 сесії тривалістю по 1 год;

- групова робота - загальна тривалість - 18 сесій по 1 год 30 хв (максимум 3 год на тиждень) із перервою між сесіями - 10 хв; за відсутності можливості проводити довготривалі заняття кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

- змішаний варіант роботи - 1 сесія індивідуальної роботи тривалістю 1 год та 1 сесія групової роботи тривалістю 1,5 год (максимум 2,5 год на тиждень);

Тривалість індивідуального заняття для кривдника - 1 година; періодичність - не рідше ніж один раз на тиждень.

4. Фахівці, які реалізують цю програму, повинні керуватися такими принципами:

- конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», що полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

- дотримання прав та свобод людини в процесі роботи з кривдником;

- недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, стану здоров'я, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними;

- компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

- комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи в межах проведення програм для кривдників з урахуванням індивідуальних особливостей кривдника та стану його/її здоров'я.

5. Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», статті 21⁷ Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

V. Основні завдання Програми:

- формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та членів сім'ї;

- формування усвідомлення кривдником того, що домашнє насильство – це порушення прав людини, яке карається відповідно до чинного законодавства;

- сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;

- формування у кривдника нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках;

- сприяння засвоєнню кривдниками моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини;

- сприяння оволодінню кривдниками навичок безконфліктного спілкування, ефективної комунікації.

VI. Проходження Програми

1. Проходження цієї програми розпочинається діагностуванням кривдника.

2. В основу програми покладено загальні принципи психологічної корекції та соціальної реабілітації, що полягають у поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків:

1) діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження програми;

2) мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

3) корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.

3. Програма передбачає застосування інтерактивних форм і методів роботи з метою засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

4. Теми програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками ненасильницького спілкування, ефективної комунікації тощо.

VII. Тематичний план Програми

1. Розподіл часу за блоками і темами здійснюється відповідно до додатка 1 до Програми.

2. Схема роботи із кривдником відповідно до додатка 2 до Програми визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров'я, статі кривдника.

3. Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота.

4. Після завершення індивідуальної та/або групової роботи проводиться вторинна діагностика за результатами проходження програми.

5. Очікувані результати проходження цієї програми:

1) знання:

- понять «насильство», «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»;

- прояви та наслідки домашнього насильства;

- відповідальності за вчинення домашнього насильства;

- ознак насильства, агресії, жорстокого поводження;

- чинників формування агресивної поведінки;

- причин виникнення та шляхів запобігання конфліктам;

- методів аналізу конфліктних ситуацій;

- способів розв'язання конфліктів та визначення власної ролі в їх розв'язанні;

- фактори впливу на розвиток агресивної поведінки, вплив гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на міжособистісні стосунки;

- основи здорового способу життя;

2) навички:

- усвідомлювати власні почуття та почуття інших людей.

- визначення незадоволених власних потреб, які викликають агресію та прояви гніву та шляхи задоволення потреб ненасильницьким способом;
- розпізнавати спускові механізми вияву агресії;
- контролю власних емоцій;
- висловлення власних почуттів вербально;
- аналізу власного ставлення до членів сім'ї;
- формувати особистісний ресурс, який дозволяє повірити в себе, власні сили;
- виявляти нові можливості для турботи про себе та інших;
- розуміти свої власні кордони та кордони інших людей;
- формувати відкритість у стосунках дітей та дорослих;
- опановувати конструктивні поведінки реакцій;
- використовувати соціально придатні форми поведінки;
- розвивати комунікативні навички;
- навички самоконтролю та саморегуляції ефективної взаємодії і способу поведінки в сім'ї;
- реалізовувати власні очікування соціально-прийнятними шляхами;
- використовувати нові способи поведінки;
- визначати перспективні цілі та формувати життєві плани соціально прийнятним шляхом.

Програма не є єдиним розв'язанням проблеми насильства і має застосовуватися в контексті ведення випадку особи, яка вчинила насильство або належить до групи ризику, щодо його вчинення. Корекційна робота буде ефективною, коли учасник Програми одночасно отримуватиме необхідні для нього соціальні послуги, що допоможуть у подоланні складних життєвих обставин або інших факторів, які підвищують ризик вчинення цією особою насильницьких дій.

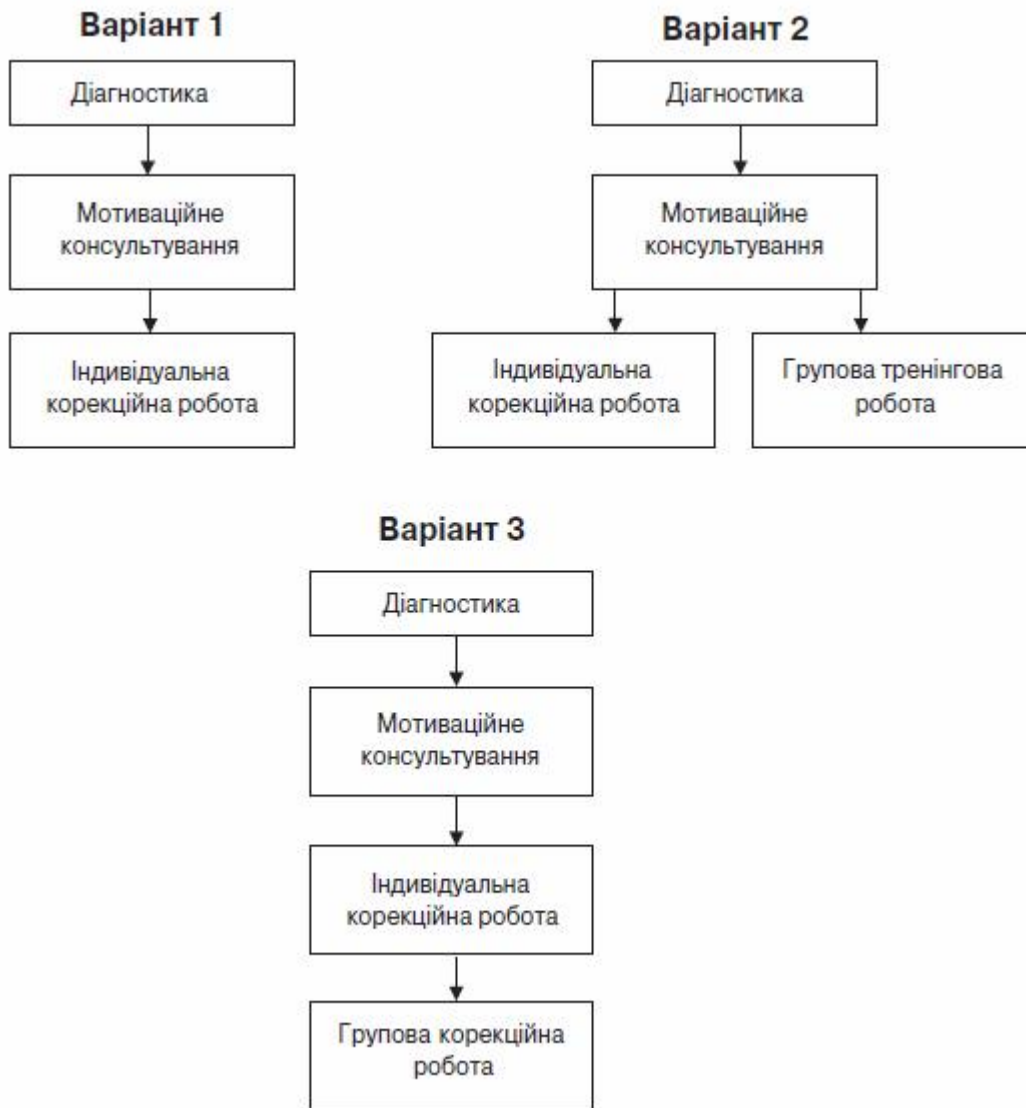
Виконання Програми дасть змогу знизити рівень домашнього насильства, насильства за ознакою статі та забезпечити захист прав постраждалих осіб через удосконалення системи запобігання та протидії такому насильству, удосконалення відповідної нормативно-правової бази, запровадження дієвого механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

VIII. Фінансове забезпечення Програми

Проходження Програми для мешканців Гребінківської міської територіальної громади надається безоплатно.

СХЕМА РОБОТИ

з особою в межах корекційної програми

РОЗПОДІЛ ЧАСУ
за модулями і темами

№	Назва блоку, теми	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
1	2	3	4
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану кривдника	6 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи. Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження кривдника	2 год	
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
Частина 3	Проективні методики, рекомендовані для роботи з кривдниками	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди/інтерв'ювання з кривдником	2 год	
	Перший етап мотиваційної бесіди / інтерв'ювання	1 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди / інтерв'ювання	1 год	
Блок 3	Зміст індивідуальної корекційної роботи з кривдником	19 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки. Психоедукація щодо психологічних засад корекційної роботи. Дослідження індивідуальних чинників (історія дитинства, індивідуальний досвід, сформовані деструктивні переконання тощо) патернів насильницької поведінки (одне заняття)	1 год	
Тема 2	Емоційна рівновага. Розвиток емоційного інтелекту. Усвідомлення власних емоцій і почуттів (два заняття)	2 год	
Тема 3	Усвідомлення почуттів. Когнітивна робота. Мотиви поведінки. Усвідомлення взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки. Робота з деструктивними переконаннями (два заняття)	2 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією. Ціннісна сфера особистості кривдника (одне заняття)	1 год	
Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції. Поведінкова робота. Аналіз	2 год	

	дисфункційної поведінки (два заняття)		
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування. Моделювання адаптивної поведінки. Формування здатності задоволення потреб в асертивний спосіб (два заняття)	2 год	
Тема 7	Подолання страхів. Формування навичок аналізу автоматичних думок (одне заняття)	1 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення. Формування навичок самоконтролю емоційних проявів (два заняття)	2 год	
Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів. Формування навичок аналізу соціальної ситуації. Усвідомлення власних кордонів та кордонів інших людей (одне заняття)	1 год	
Тема 10	Партнерська взаємодія. Моделювання взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки (одне заняття)	1 год	
Тема 11	Розвиток навичок спілкування. Формування навичок конструктивного спілкування (одне заняття)	1 год	
Тема 12	Усвідомлення системи моральних цінностей. Формування навичок ефективної комунікації (одне заняття)	1 год	
Тема 13	Профілактика булінгу, домагань в колективі (два заняття)	2 год	
Блок 4	Зміст групової роботи з кривдниками		27 год
Тема 1	Вступ до Програми для кривдників. Знайомство. Формування правил роботи групи (одне заняття)		3 год
Тема 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивної поведінки (одне заняття)		3 год
Тема 3	Механізми формування агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год
Тема 4	Сутність понять «насильство», «насильство за ознакою статі» та «домашнє насильство». Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		3 год
Тема 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії. Формування навичок самоконтролю агресивних патернів поведінки. Планування та реалізація поведінкових патернів адаптивних		3 год

	переконань (одне заняття)		
Тема 6	Ефективна комунікація (два заняття)		6 год
Тема 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів. Консультаційні заходи щодо підвищення мотиваційного потенціалу (одне заняття)		3 год
Тема 8	Підведення підсумків участі у Програмі для кривдників. Опитування або тестування з метою оцінювання знань та навичок (одне заняття)		3 год
Блок 5	Вторинна діагностика за результатами проходження Програми. Складання плану запобігання рецидиву насильницької поведінки	2 год	
Підсумок		29 год	27 год

Міський голова

Віталій КОЛІСНІЧЕНКО